

Karlovy Vary
Mezinárodní filmový festival
Hlavní soutěž

Učitelka

FILM JANA HŘEBEJKA A PETRA JARCHOVSKÉHO

HRAJÍ ZUZANA MAURÉRY, CSONGOR KASSAI, ZUZANA KONEČNÁ, TAMARA FISCHER, MARTIN HAVELKA, ÉVA BANDOR,
OLIVER OSWALD, PETER BEBJAK, RICHARD LABUDA, INA GOGÁLOVÁ, MONIKA ČERTEZNI

SCÉNÁŘ PETR JARCHOVSKÝ KAMERA MARTIN ŽIARAN STRIH VLADIMÍR BARÁK ZVUK JIŘÍ KLENKA HUDBA MICHAL NOVINSKI
ARCHITEKT JURAJ FÁBRY KOSTÝMOVÁ VÝTVARNÍČKA KATARÍNA ŠTRBOVÁ BIELIKOVÁ UMELECKÁ MASKÉRKA ANITA HROŠŠOVÁ VÝKONNÝ PRODUCENT ERIK PANÁK
PRODUCENTI TIBOR BÚZA, ZUZANA MISTRIKOVÁ, LUBICA ORECHOVSKÁ KOPRODUCENTI ONDŘEJ ZIMA, JAN PRUŠINOVSKÝ
RÉŽIA JAN HŘEBEJK

V KINÁCH OD 21. JÚLA 2016

PRODUCENTI

PubRes

OFFSIDE MEN

Česká televize

S PUBLIČNÝMI PODPORAMI

of

DISTRIBUČNÍ

MEDIAM PARTNERI

RADIO_FM

Telkác.sk

PLATNER PRESENTS

bigmedia

PRESS KIT

UČITELKA,
na akú sa nezabúda.

Réžia: Jan Hřebejk

V kinách od 21. júla 2016

Distribútor: Forum Film Slovakia, PubRes

Základné informácie o filme UČITELKA:	
Réžia:	Jan Hřebejk
Námet a scenár:	Petr Jarchovský
Kamera:	Martin Žiaran
Strih:	Vladimír Barák
Hudba:	Michal Novinski
Zvuk:	Jiří Klenka
Triky:	Michal Mocňák
Architekt:	Juraj Fábry
Kostýmy:	Katarína Štrbová Bieliková
Masky:	Anita Hroššová
Výkonná produkcia:	Erik Panák
Kasting:	Ingrid Hodálová
Výroba (producenti):	Rozhlas a televízia Slovenska (Tibor Búza), PubRes (Zuzana Mistríková, Ľubica Orechovská), Offside Men (Ondřej Zima, Jan Prušinovský), Česká televize (TPS Kateřiny Ondřejkovej)
Finančná podpora:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Audiovizuálny fond, Státní fond kinematografie
Hrajú:	Zuzana Mauréry (Mária Drazdechová) Csongor Kassai (Marek Kučera) Zuzana Konečná (Iveta Kučerová) Tamara Fischer (Danka Kučerová) Peter Bebjak (Václav Littmann) Richard Labuda (Karol Littmann) Martin Havelka (Jaroslav Binder) Éva Bandor (Hana Binderová) Oliver Oswald (Filip Binder) Ina Gogálová (riaditeľka školy) Monika Čertezni (zástupkyňa Chvalovská) Judita Hansman (kaderníčka Bártová) Ela Lehotská (predavačka zeleniny Vojáčková) Ladislav Hrušovský (sudca Malinovský) Ondřej Malý (invalidný dôchodca Řehák) Attila Mokoš (Kindl) Rudolf Kratochvíl (stolár Ambrož) Agáta Spišáková (predavačka Ambrožová) Jozef Domonkoš (doktor Nemeč) Dušan Kaprálik (profesor Hanč) Milan Vojtela (taxikár Bína) Jaroslav Mottl (murár Hampl) Martin Šulík (školník), a ďalší.
Svetová premiéra:	51. MFF Karlove Vary – Hlavná súťaž, 4. júl 2016
Distribučná premiéra:	21. júl 2016

Krajina pôvodu:	Slovenská republika, Česká republika
Rok výroby:	2016
Dĺžka:	102 min.
Jazyková verzia:	slovenská, česká
Distribučný formát:	2D DCP
Zvuk:	5.1
Žáner:	dráma
Odporúčaná prístupnosť:	12
Webstránka k filmu:	http://www.pubres.sk/ucitelka
Distribútor:	Forum Film Slovakia, PubRes
Kontakt pre médiá:	Lubica Orechovská, 0905 639 429, lubica@kinematograf.sk
Kontakt pre kiná:	Jana Studená, 02 49 113 116, j.studena@forumfilm.sk
Profil na soc. sieti Facebook	https://www.facebook.com/ucitelka.film/

Synopsa:

Na začiatku školského roka sa žiakom predstaví nová triedna učiteľka. Je to na prvý pohľad milá a láskavá vdova po armádnom generálovi, v skutočnosti však rafinovane manipuluje rodičmi svojich žiakov, aby si zaistila rôzne materiálne výhody a možno aj ľúbostný vzťah. Z obavy o prospech vlastných detí väčšina rodičov triednej učiteľke podlieha a usiluje sa plniť jej požiadavky, poskytuje rôzne služby, dáva dary a iné pozornosti. K zlomovej situácii prichádza vo chvíli, keď sa skupinka odvážnych rodičov učiteľke vzoprie a riaditeľka školy v snahe zvrátiť neúnosnú situáciu zvolá konšpiratívne rodičovské združenie. Nájde sa dost' „statočných“ rodičov na to, aby sa učiteľku podarilo zastaviť?

O filme:

Krátko po svetovej premiére v hlavnej súťaži 51. medzinárodného filmového festivalu Karlove Vary prinášajú režisér Jan Hřebejk a scenárista Petr Jarchovský na plátna kín ďalšie výnimočné filmové dielo.

Nadčasový príbeh o učiteľke, na prvý pohľad milej a láskavej, ktorá rafinovaným spôsobom manipuluje žiakmi a ich rodičmi, je inšpirovanými skutočnými udalosťami. Dej strhujúcej a veľmi aktuálnej snímky o sile ľudského charakteru sa síce odohráva začiatkom 80. rokov minulého storočia, no ide o príbeh univerzálny, ktorý by sa mohol odohrať kdekoľvek a v akomkoľvek čase. Korupcia a prospechárstvo, rovnako ako ľudská malosť a vypočítavosť vládnu totiž svetom neustále.

„Každý dospelý a väčšina detí zažili situáciu, keď cítili, že to, čo je práve momentálne výhodné, je zároveň nesprávne. A naopak, že zachovať sa podľa vlastného svedomia či len slušnej výchovy môže byť nebezpečné, alebo prinajmenšom nevýhodné. Preto tomuto príbehu môže porozumieť každý,“ hovorí režisér Jan Hřebejk.

V hlavnej úlohe triednej učiteľky Márie Drazdechovej exceluje Zuzana Mauréry, v postavách rodičov jej sekundujú vynikajúci herci Csongor Kassai, Peter Bebjak, Zuzana Konečná, Judita Hansman, Martin Havelka, Ondřej Malý a ďalší. V jednej z hlavných detských postáv sa predstaví aj vnuk Mariána Labudu - Richard.

Projekt vznikol ako slovensko-česká koprodukcija s hlavným producentom spoločnosťou PubRes (Zuzana Mistríková a Ľubica Orechovská), českým koproducentom spoločnosťou Offside Men (Ondřej Zima a Jan Prušinovský), ktorá má na svojom konte o.i. šiestimi Českými levmi ocenený film *Kobry a užovky*, a v koprodukčnej spolupráci s verejnoprávnymi vysielateľmi oboch krajín, Rozhlas a televízia Slovenska a České televízia. Film sa nakrúcal koncom leta 2015 v Bratislave.

Zuzana Mistríková k produkcii filmu dodáva: *„Pre realizáciu filmu Učiteľka bol zásadný vstup Rozhlasu a televízie Slovenska do projektu. Literárna predloha Petra Jarchovského v kombinácii s možnosťou pracovať na Slovensku s režisérom Janom Hřebejkom viedla programového riaditeľa Tibora Búzu a jeho tím k rozhodnutiu spolupracovať s nami na Učiteľke ako na kvalitnom televíznom filme s výnimočnými hereckými príležitosťami. Už pri prípravách sme však spoločne dospeli k názoru, že film s najväčšou pravdepodobnosťou obstojí aj v kritériách filmovej distribúcie. Pozvanie do súťaže festivalu v Karlových Varoch potvrdilo, že sme sa nemýlili. Veľmi si dôveru, ktorú tomto projektu RTVS preukázal, vážime. Na ňu potom nadviazalo rozhodnutie Audiovizuálneho fondu, Českej televízie a Státniho fondu kinematografie vznik filmu podporiť. Neustále preto pripomíname - bez RTVS by film Učiteľka nevznikol.“*

Príbeh z pera Petra Jarchovského odkazuje svojou témou, atmosférou a stvárnením na film *Musíme si pomáhať*. *„A tak ako témou filmu Musíme si pomáhať nebol holokaust či nacizmus, tak ani tu nehovoríme o komunizme a šikanovaní. Našími témami sú strach, oportunitizmus, ľudská dôstojnosť a podobne,“* objasňuje Jan Hřebejk. Tvorcom sa podarilo do filmu *Učiteľka* obsadiť vynikajúcich hercov na čele so Zuzanou Mauréry. Kasting bol pre Jana Hřebejka podľa jeho vlastných slov „osviežujúci“, vrátane obsadzovania detských postáv. Z dospelých hercov v minulosti spolupracoval zatiaľ len s Csongorom Kassaiom.

„Zápas s učiteľkou, ktorá zneužíva svoje postavenie, odráža dobou podmienené aj nadčasové dilemy. Skutočný príbeh svojou intenzitou pretrval v našej rodinnej mytológii. Celé roky sme si ho znovu a znovu pripomínali pri najrôznejších príležitostiach. Udalosti, ktoré sa odohrali na jednom konšpiračnom rodičovskom združení ma inšpirovali k variácii na žáner drámy zo súdnej siene,“ hovorí Petr Jarchovský. Pre väčšiu presvedčivosť a nadčasovosť tvorcovia filmu postavu učiteľky vybavili väčšou rafinovanosťou, inteligenciou a sex-appealom. *„Na scenári a na mojej postave sa mi páčilo, že z textu nebolo jednoznačné, či ide o komédiu alebo drámu. Usilovala som sa učiteľku Drazdechovú v tejto polohe udržať, čo nebolo až také náročné, pretože som dostala do ruky výborne napísaný scenár,“* spomína na nakrúcanie predstaviteľka hlavnej úlohy Zuzana Mauréry. Filmári *Učiteľku* nakrútili v Bratislave a podľa slov tvorcov, energia, s akou v slovensko-českom štábe film vznikol, mu dodala dôležité nové impulzy.

Jan Hřebejk - režisér: profil, rozhovor

Jan Hřebejk (*1967) vyštudoval dramaturgiu a scenáristiku na pražskej FAMU, kde už počas štúdií zaujal ako režisér krátkych filmov *Co všechno chcete vědět o sexu a bojíte se to prožít* (1988) a *L.P.1948* (1989). Jeho prvým celovečerným, ešte študentským filmom, bol televízny titul *Nedělejte nic, pokud k tomu nemáte vážný důvod* (1991). S Petrom Jarchovským, s ktorým spolu študovali už na gymnáziu a potom aj na FAMU, ešte počas štúdia napísali scenár ku generačnej komédii *Pějme píseň dohola* (1990) pre debutujúceho režiséra Ondřeja Trojana.

Kariéru režiséra, ktorého obľúbujú filmoví kritici aj diváci odštartoval autorským filmovým muzikálom *Šakalí léta* (1993) z obdobia 50. rokov minulého storočia z pera Petra Jarchovského na motívy novely Petra Šabacha. Za film získal štyri ocenenia Český lev, vrátane kategórie Najlepší film.

V roku 1999 mal premiéru Hřebejkov a Jarchovského megahit *Pelíšky*, retrokomédia zo 60. rokov, zachycujúca príbeh jednej historickej generácie. Nomináciu na ocenenie Oscar za najlepší cudzojazyčný film priniesol Hřebejkovi titul *Musíme si pomáhat'* (2000) o dvojici manželov, ktorí počas 2. svetovej vojny ukrývali židovského utečenca. Veľmi úspešnou bola aj retrokomédia z 80. rokov *Pupendo* (2003) a rok po nej zabodovala tragikomédia *Horem pádem*, príbeh zo súčasnosti, ktorý podobne ako aj iné Hřebejkove filmy zožala úspech u Českej filmovej a televíznej akadémie, v tomto prípade aj ako najlepší film roku 2004.

Jan Hřebejk patrí k najplodnejším a najúspešnejším českým filmovým tvorcom súčasnosti. Za svoju tvorbu získal početné ocenenia doma i v zahraničí. Od filmu *Kráska v nsnázích* (2006), ktorý bol uvedený v hlavnej súťaži MFF Karlove Vary a získal Zvláštnu cenu poroty, nakrúca približne jeden film ročne (*Medvídek*, 2007; *U mě dobrý*, 2008; *Nestyda*, 2008; *Kawasakiho ruže*, 2009; *Nevinnosť*, 2011; *Svätá štvorka*, 2012; *Odpad město smrt*, 2012; *Líbánky*, 2013; *Zakázané uvoľnenie*, 2014). Popri nakrúcaní celovečerných filmov Jan Hřebejk režíroval aj niekoľko televíznych seriálov, dokumentov, hudobných videoklipov a reklám, a venuje sa aj divadlu.

Jeho sedemnástym, a zároveň prvým majoritne slovenským filmom je *Učitelka*, v svetovej premiére uvedený v hlavnej súťaži 51. ročníka MFF Karlove Vary. V roku 2013 tu Hřebejk získal Cenu za réžiu koprodukčného česko-slovenského filmu *Líbánky*.

Čo vás na scenári k filmu *Učitelka*, zaujalo natoľko, že ste sa ho rozhodli nakrútiť?

Ten príbeh poznám už veľmi dlho. Petr Jarchovský mi ho rozprával začiatkom osemdesiatych rokov ako svoju celkom nedávnu príhodu... Sú to skrátka naše témy: strach, oportunizmus, ľudská dôstojnosť a podobne.

Od témy partnerských vzťahov ste sa tentoraz presunuli k širšej téme sily a kvality ľudského charakteru. Myslíte si, že práve to ľudí v súčasnosti zaujíma?

Nás to zaujíma! Keby sme to nepovažovali za mimoriadne zaujímavé, tak sa do toho nepúšťame. Je to pôsobivý film. Keď ho premietame náhodnému publiku, pôsobí veľmi emotívne, divák sa k nemu vracia aj niekoľko dní. Nie je to primárne politický film, ale je trochu ťažké sa takejto nálepke vyhnúť. Hovoríme mu „*Pupendo* s príbehom“.

Atmosféra filmu je relatívne komorná. Bol to zámer?

Áno, chceli sme, aby to bolo čo najzovretejšie. Aby štylizácia bola čo najprirodzenejšia, najčistejšia.

Inšpirovali ste sa pri spracovaní témy nejakými konkrétnymi filmami?

Nie, ale ak niekomu čo i len trochu pripomenie *Medzi stenami* alebo *Dvanásť rozhnevaných mužov*, tak budeme pochopiteľne radi.

Ako veľmi dôležitý bol kasting detských hercov a ako sa vám podarilo nájsť takých výrazných a pritom autentických predstaviteľov detských rol?

To je pri takomto príbehu samozrejme kľúčová vec, hlavne pre jeho emocionálny účinok. Moje poďakovanie patrí predovšetkým Ingrid Hodálovej, ktorá kasting pripravovala a hercov aj deti mi odporučila.

Ako ste vlastne hľadali a našli predstaviteľku učiteľky?

Kameraman Martin Žiaran mal jasnú a konkrétnu predstavu už dávno predtým, než sme Zuzanu Mauréry obsadili. Bola to správna intuícia.

Je náhoda, že herec, ktorý hrá Karola, je vnuk Mariána Labudu, alebo ste na neho dostali nejaký tip?

Richard Labuda je ako detský herec vraj už celkom známy, nie je to jeho prvá rola. Jeho starý otec je herecká legenda, otec je výraznou osobnosťou dnešného divadla Astorka. S oboma som sa síce už stretol, obdivujem ich ako hercov, no pracoval som len s Richardom.

Máte osobnú skúsenosť s manipuláciou či zastrašovaním? Čerpali ste pri práci z nejakého osobného zážitku?

Podobné morálne dilemy, manipuláciu a pochybnosti sme riešili nielen za komunistov, ale každý ich denne riešime aj dnes. Na túto tému vzniklo niekoľko československých filmov, napríklad *Obchod na korze*, *Kachyňove* a *Svobodove* filmy z 80.rokov, *Protektor* Marka Najbrta a ďalšie...

Konzultovali ste niektoré témy, ako napríklad šikanovanie žiakov zo strany učiteľov aj s nejakými psychologmi? Čo je ústrednou témou *Učiteľky*?

Témou *Učiteľky* nie je šikanovanie žiaka zo strany učiteľky! Dnes sú dokonca aktuálne aj opačné prípady. Témou je strach ako skúška charakteru. A tak ako témou filmu *Musíme si pomáhať* nebol holokaust či nacizmus, tak ani tu nehovoríme o komunizme a šikanovaní žiakov učiteľmi.

Myslíte si, že podobné príbehy sa na školách dejú aj dnes, keď učitelia paradoxne skôr strácajú prirodzený rešpekt a často sa stávajú obeťou šikanovania zo strany detí, či dokonca rodičov?

Áno, všetko sa opakuje, vracia. Každý dospelý a väčšina detí zažili situáciu, keď cítili, že to, čo je práve momentálne výhodné, je zároveň nesprávne. A naopak, že zachovať sa podľa vlastného svedomia či slušnej výchovy môže byť nebezpečné, alebo prinajmenšom nevýhodné.

Príbeh je nadčasový a dá i dnes aplikovať na najrôznejšie prostredia. Zdá sa vám dnešná spoločnosť náchylnejšia ku korupcii než napríklad za socializmu?

Ľudská povaha sa nemení. Vtedy to bolo možno fatálnejšie. Dnes mnoho podobných situácií zažívame v skrytej podobe a o to je takýto príbeh aktuálnejší.

Do filmu ste obsadili viaceré, na plátne pomerne neopozierané tváre, čo sa dá vnímať ako spestrenie. Bol to zámer?

Bolo to tým, že sme sa rozhodli nakrúcať na Slovensku. Pre mňa to samozrejme znamenalo osvieženie v tom, že za tými protagonistami nemám nijaké iné herecké postavy, spoločenské roly a pod. Akurát s Csongorom Kassaiom som nakrúcal *Musíme si pomáhať*, vtedy ešte študoval. Na začiatku nakrúcania sme si hovorili, že by nebolo zlé, keby sa nám to i teraz podarilo tak, ako naposledy...

Čím je podľa vás tento film vo vašej tvorbe špecifický?

Tým, že je v slovenčine.

Petr Jarchovský – scenárista: profil a rozhovor

Petr Jarchovský (*1966) vyštudoval scenáristiku a dramaturgiu na FAMU v Prahe. Debutoval scenárom k poviedke televízneho cyklu *Velmi uvěřitelné příběhy* režiséra Igora Chauna (1991). Spoločne s Janom Hřebejkom napísal scenár k debutovému filmu režiséra Ondřeja Trojana, ku generačnej komédii *Pějme píseň dohola* (1990).

Filmom *Šakalí léta* (1993), ku ktorému napísal scenár podľa poviedok Petra Šabacha, sa začala Jarchovského dlhoročná spolupráca s režisérom Janom Hřebejkom. Autorská dvojica má na svojom konte už 12 celovečerných hraných filmov. Ich diela pravidelne dosahujú vrcholy návštevnosti v Česku aj na Slovensku a tešia sa pozitívnym ohlasom odbornej aj laickej verejnosti. S filmom *Musíme si pomáhať* (2000) boli nominovaní na Cenu Americkej filmovej akadémie *Oscar* za najlepší cudzojazyčný film a Petr Jarchovský zaň získal ocenenie Český lev za najlepší scenár. Snímka *Kawasakiho ruže* (2009) bola v roku 2010 úspešne uvedená v sekcii Panorama na prestížnom Medzinárodnom filmovom festivale Berlinale. Medzi ďalšie úspešné tituly autorov patria napr.

Horem Pádem (2004, Český lev za najlepší scenár), *U mě dobrý* (2008), *Nevinnost'* (2011), či *Libánky* (2013).

Petr Jarchovský spolupracoval s Ondřejom Trojanom na filme *Želary* (r. Ondřej Trojan, 2003), tiež nominovaným na *Oscara* v kategórii Najlepší cudzojazyčný film a na filme *Občiansky preukaz*, ktorý vznikol v česko-slovenskej koprodukcii a v oboch krajinách ho videlo spolu viac ako 500 000 divákov. S režisérom Viktorom Taušom spolupracoval na filme *Klauni* (2013). Venuje sa aj televíznej tvorbe a pôsobí ako pedagóg na pražskej FAMU.

Príbeh manipulujúcej učiteľky vychádza z vašich skutočných zážitkov ako žiaka základnej školy. Čo vás primälo k tomu, že ste sa po takom dlhom čase k príbehu vrátili a spracovali ho?

Situácia, ktorou sa scenár k *Učiteľke* inšpiroval sa reálne odohrala koncom osemdesiatych rokov a zásadne formovala môj pohľad na svet. Zápas s učiteľkou, ktorá zneužíva svoje postavenie, odráža dobou podmienené aj nadčasové dilemy. Reálny príbeh svojou intenzitou pretrval v našej rodinnej mytológii. Celé roky sme si ho znovu a znovu pripomínali pri najrôznejších príležitostiach. Udalosti, ktoré sa odohrali na jednom konšpiračnom rodičovskom združení ma inšpirovali k variácii na žánre drámy zo súdnej siene.

Do akej miery vychádzajú vaše postavy a ich osudy zo skutočnosti a nakoľko ide o fikciu?

Väčšina mojich scenárov sa tak či onak opiera o skutočné udalosti a má svoje konkrétne predobrazy. Ku kľúčovej dramatickej situácii sú v prípade *Učiteľky* v priebehu výstavby scenára pridané ďalšie čiastkové situácie, ktoré ju obohacujú, či už ide o skutočné alebo fiktívne príbehy. Výsledný tvar je tak kokteílom reálnych zážitkov a následnej fabulácie

Ako ste ako dieťa vnímali učiteľkinu manipuláciu a jej diktátorské správanie? Vzbudzovala vo vás strach, alebo si stále nechávala svoju masku láskavosti? Boli ste i vy medzi deťmi, ktoré museli učiteľke nejako „pomáhať“? Alebo vaši rodičia?

V reálnom živote sa učiteľka pod maskou mamičkovskej láskavosti správala o niečo primitívnejšie ako jej filmová podoba. Aby sa jej postava stala presvedčivejšou a nadčasovou, vybavili sme ju väčšou rafínanosťou, inteligenciou a sex-appealom. Moja mama vtedy pracovala ako účtovníčka na letisku, takže dilema, ktorú vo filme rieši otec Danky Kučerovej v podaní Csongora Kassaia, bola jej dilemou, a jej príbeh a vývoj majú k skutočnosti veľmi blízko. Situácia samotnej Danky Kučerovej však nebola moja, ale jednej mojej vtedajšej spolužiačky.

Aká bola podľa vás v skutočnosti učiteľkina motivácia?

Podobná, ak nie taká istá, ako motivácia učiteľky vo filme. Rovnako ako naša postava, bola podľa všetkého presvedčená, že sa nedeje nič zlé, že ide o vzájomnú pomoc, fungujúci systém služieb a protislužieb, na ktorom je založené fungovanie sveta. Vo výsledku ide o deštruktívny model, ktorý bohužiaľ fungoval vtedy a existuje v nezmenšenej miere aj dnes.

Podobné príbehy sa iste odohrávajú kdekoľvek vo svete i dnes, čím je príbeh filmu vlastne nadčasový. Na druhej strane, dnes zase niekedy žiaci šikanujú učiteľov. Ako veľmi sa podľa vás školstvo za tých tridsať rokov zmenilo?

Školstvo sa možno zmenilo, ale ľudské povahy sa v čase nemenia. *Učiteľka* je drámou o ľudských postojoch a hovorí o ich stretoch. Ukazuje mechanizmus, akým sa rodí odvaha čeliť zlu a v akom postavení sa ocitajú jej nositelia nezávisle od dobového kontextu. Bez statočných ľudí, ktorí zozbierajú odvahu čeliť nespravodlivosti, nemôže existovať slobodná spoločnosť. To platilo predtým a platí to aj dnes.

Príbeh bol pôvodne zasadený do prostredia školy na pražskom predmestí. Nakoniec ste ho presunuli do Bratislavy, kde sa aj nakrúcal. Ovplyvnilo to nejako samotný príbeh?

Keď sme z producentských dôvodov dospeli k rozhodnutiu situovať príbeh na Slovensko, ukázalo sa, že vďaka našej spoločnej histórii presunu nič nebráni. Na príbehu a reáliách sa nič podstatné meniť nemuselo. Energia, s akou sa na realizácii *Učiteľky* podieľali slovenskí filmoví tvorcovia a herci, nám s Honzom Hřebejkom priniesla dôležité a čerstvé tvorivé impulzy, ktoré sa, dúfame, aj odrážajú vo výslednom filme.

Mysleli ste pri písaní príbehu aj na nejakých konkrétnych hercov? Akú veľkú úlohu zohral kasting detských hercov?

Veľmi inšpiratívny bol kasting, ktorý prebiehal medzi neopozieranými a pre nás často neznámymi vynikajúcimi slovenskými hercami. Ich existenciu v našich postavách tak nerušia kontexty iných a dochádza k lepšiemu emocionálnemu prepojeniu s postavami. Pri písaní sa nesnažím myslieť na konkrétnych hercov, to by obmedzovalo našu inšpiráciu pri následnom obsadzovaní postáv. Ak mám potrebu si vo svojej fantázii obsadiť nejakých hereckých fantómov, tak snívam o „Olympanoch“: v mojich predstavách tak moje postavy stvárnajú napríklad Vladimír Menšík, Hugo Haas, Dana Medřická, Jiří Hrzán, Petr Čepek...

Každý tvorca má svoje zásadnejšie a menej zásadné témy. Nakoľko dôležité bolo pre vás napísanie tohto scenára?

Pokiaľ hovoríme o autorskej látke a nie o producentskom projekte, ide vždy o tému, ktorú spoločne s režisérom považujeme za zásadnú. Film nevytvoríte ako básničku počas jedného záblesku inšpirácie v kaviarni. Niektoré látky kondenzujú celý život. Keď sa roztok nasýti a okolnosti sú priaznivé, tak vznikne film. Tak to bolo aj v prípade *Učiteľky*. Najčastejšia otázka, ktorú vám ako scenáristovi ľudia položia, je „Ako dlho ste ten scenár písali?“. Vždy ma fascinovala táto potreba merať tvorivý proces v čase. V prípade *Učiteľky* môžem povedať, že som ju písal plus-mínus tridsaťosem rokov.

Hlavní hereckí představitelia:

Zuzana Mauréry - učiteľka Mária Drazdechová: profil a rozhovor

Zuzana Mauréry (*1968) je slovenská filmová, divadelná a muzikálová herečka. Po ukončení štúdia herectva (u profesorov Soni Korenčiovej a Martina Hubu) na VŠMU v Bratislave začala svoju hereckú kariéru v Radošinskom naivnom divadle. Účinkovala v dvadsiatich predstaveniach tohto jedinečného súboru, ktorý bol jej domovskou scénou až do roku 2000, keď sa ako umelkyňa na voľnej nohe začala venovať prevažne muzikálu. Vynikla na bratislavskej Novej scéne ako Sladká Sue v inscenácii Milana Lasicu *Niekto to rád horúce*, v divadelnom hite *Donaha* Jozefa Bednáríka stvárnila Vicky, za postavu Rony v muzikáli *Vlasy* v réžii Doda Gombára získala prestížnu cenu Literárneho fondu. Úspešne pôsobí aj na českých scénach, kde sa prvýkrát predstavila ako Rizzo v muzikáli *Pomáda* v divadle GOJA Music Hall v Prahe (2001), v Mestskom divadle Brne hrala Viktóriu v inscenácii filmovej verzie muzikálu *Vlasy* (2004). Predstavila sa aj na javisku Raimund Theater vo Viedni ako Lady Montague a Amme v muzikáli *Rómeo a Júlia* Gerarda Presgurvica. Na činoherných doskách účinkovala v početných inscenáciách v Činohre SND, divadlách Aréna, Štúdio L+S, GUnaGU, a tiež v českých Divadlo v Řeznické či Studio DVA.

Zuzana Mauréry je aktívna aj ako filmová a televízna herečka. V televíznej tvorbe zaujala v hlavných postavách seriálov ako napr. *Tajné životy* (r. Ján Sebechlebský, 2014) a *Odsúdené* (r. Peter Bebjak, 2009-2010). Vo svojej filmografii má 9 celovečerných filmov, za výkon v celovečernom debute Mátyása Priklera *Ďakujem, dobre* (2013) získala v roku 2014 národnú filmovú cenu Slnko v sieti, za rolu vo filme *Colette* (r. Milan Cieslar, 2013) bola nominovaná na cenu Český lev. Vo filme *Učiteľka* režiséra Jana Hřebejka (2016) vynikajúco stvárňuje hlavnú postavu učiteľky Márie Drazdechovej.

Vedeli ste o projekte Učiteľka ešte predtým, ako sa začal realizovať? Bol to príbeh, ktorý vás hneď zaujal, alebo bola vaša cesta k učiteľke Drazdechovej komplikovanejšia?

O tom, že pán Hřebejk bude nakrúcať tento film, som sa dozvedela paradoxne náhodou z rozhovoru v nejakom českom časopise. Chcel pôvodne obsadiť inú herečku, ktorá už ale zhodou okolností práve nejakú postavu učiteľky nakrúcala. Povedala som si vtedy, že keby robil casting, tak by to mohla byť pre mňa príležitosť, ale že na

Slovensko ho to asi ťahať nebude... Keď mi o polroka nato spoluproducentka filmu Zuzana Mistríková len tak medzi rečou spomenula, že asi bude konkurz, pekne som sa „tam hore“ poďakovala, ako mi to zariadili.

Problém manipulácie, o ktorom film hovorí, je aktuálny v každom čase, bez ohľadu na politickú situáciu... ako sa vám táto rozporuplná postava hrala?

Bez debaty, manipulácia je hnusná vec a je všade. Má navonok normálnu tvár a všetci si na ňu pomaly zvykáme. Postava učiteľky bola v scenári vynikajúco napísaná, bolo čo hrať a najmä - je to vlastne záporná postava. Na také som zatiaľ nemala veľmi šťastie. Páčilo sa mi aj, že z textu nebolo jednoznačne rozpoznateľné, či ide o komédiu alebo drámu. To ma veľmi bavilo a usilovala som sa učiteľku Drazdechovú v tejto polohe udržať. Nebolo to až také náročné, pretože som dostala do ruky výborne napísaný scenár.

Učiteľka manipuluje rodičmi cez svojich žiakov, ktorí sú vo filme veľmi dôležitými postavami. Ako sa vám hralo s toľkými detskými „kolegami“?

Deti boli veľmi dobre vybraté, a to nielen z hľadiska podobnosti so svojimi filmovými rodičmi. Hral s nami i vnuk pána Labudu, ktorý je tiež veľmi šikovný. Mali sme jednu dlhšiu scénu s triedou, ktorú bolo treba nakrútiť na „prvú dobrú“. Mala som pred ňou veľký rešpekt, pretože deti na druhú či tretiu klapku reagujú už mierne znudene. Podarilo sa to.

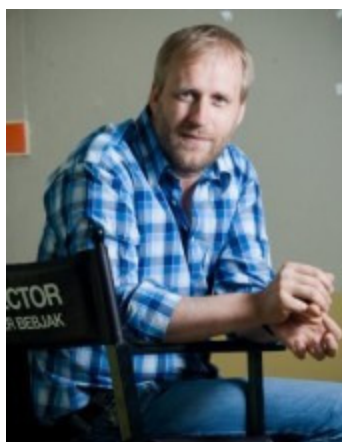
Stretli ste už predtým pred kamerou či na javisku s niektorým z vašich hereckých kolegov z filmu *Učiteľka*?

Áno, s väčšinou hercov sa veľmi dobre poznáme. S Csongorom Kassaiom máme i spoločnú zájazdovú inscenáciu *Rómeo a Júlia... po tridsiatich rokoch*. Z českých kolegov som hrala napríklad v dvoch inscenáciách s Martinom Havelkom v Mestskom divadle v Brne. A samozrejme je tu aj Peter Bebjak, ktorý režíroval seriál *Odsúdení*, kde som hrala hlavnú postavu. Bola to príjemná partia. Vlastne sa na pľaci zišli aj traja režiséri, okrem Petra Bebjaka nám hral školníka Martin Šulík, čo ma veľmi tešilo.

Ide o vašu prvú spoluprácu s popredným českým režisérom Janom Hřebejkom. V čom bola podľa vás táto spolupráca výnimočná?

Práca na *Učiteľke* patrí určite medzi moje doteraz najpríjemnejšie. Myslím, že pán Hřebejk si veľmi dôsledne vyberá hercov už pri kastingu a potom na pľace s nimi už nemá až toľko práce. Scenár bol napísaný tak, že s režisérom ani nebolo veľmi o čom diskutovať. Cítila som jeho dôveru a mala som pocit, že ho to celkom baví. Spolupracovalo sa mi s ním veľmi dobre a som za túto príležitosť vďačná.

Peter Bebjak - Václav Littmann, otec Karola: profil a rozhovor

Peter Bebjak (*1970) je slovenský režisér a producent, ako aj scenárista a herec. Je absolventom VŠMU v Bratislave, kde študoval herectvo na Divadelnej fakulte a televíznu a filmovú réžiu na Filmovej a televíznej fakulte (FTF). Od roku 2001 je producentom a hlavným režisérom v spoločnosti DNA Production, od roku 2012 pôsobí ako pedagóg na FTF VŠMU.

Po viacerých úspešných krátkych filmoch (napr. *Darkroom*, 2010, či *Voices*, 2012), ako režisér debutoval celovečerným filmom *Marhuľový ostrov* (2011), je autorom prvého slovenského filmového hororu *Zlo* (2012), a v roku 2015 sa úspešne predstavil so svojím tretím filmom *Čistič*. Momentálne pracuje na ďalších troch tituloch, *Čiara*, *Emil* a *Správa*. Peter Bebjak je tiež vyťaženým režisérom televíznych filmov a seriálov na Slovensku i v Čechách (*Mesto tieňov*, 2008 – 2009; *Odsúdené*, 2009-2010; *Dr. Ludsky*, 2010; *Nevinné lži*, 2014; *Prípady 1. oddelení*, 2014 – 2015; a ďalšie).

Herecky sa výraznejšie prejavil v slovenských filmoch ako *Quartetto* (r. Laura Siváková, 2002), *Neverné hry* (r. Michaela Pavlátová, 2003), či *Anjeli* (r. Robert Šveda, 2012).

Popri hereckej práci sa venujete aj réžii, v slovenských kinách ste nedávno predstavili svoju celovečernú drámu *Čistič*, režírovali ste aj seriál *Odsúdené*, či pre Českú televíziu ste spolupracovali ako režisér na cykle *Nevinné lži*. Cítite sa viac hercom či režisérom?

Réžia je to čo ma baví, uspokojuje a živí. Herectvo je hobby. Preto ma to asi raz za čas baví.

Ako sa vám darí „prepínať“ medzi osobou herca a režiséra?

Tým, že hrám raz za päť rokov, darí sa mi to s prehľadom. Jednoducho, keď hrám, usilujem sa splniť režisérove predstavy a svoje režijné ambície odsúvam bokom.

Dostať sa na pľac iného režiséra a pozorovať ho pri práci a dokonca hrať v jeho filme je úžasná skúsenosť. A ešte keď je tým režisérom Jan Hřebejk a medzi kulisami sa stretnete s inými skvelými hercami – práca sa mení na zábavu. A ja sa rád zabávam.

Čím vás zaujal film *Učiteľka* a vaša rola otca chlapca Karolka a manžela, ktorého žena utiekla do zahraničia?

Littmanna, tak sa volá moja postava, všetci považujú za nepriateľa štátu, v očiach niektorých je zase hrdina. A on je pritom len milujúci manžel, ktorý sa obetoval pre šťastie svojej manželky.

Ako sa vám spolupracovalo s toľkými detskými hercami, napríklad s vnukom Mariána Labudu, ktorý hrá práve vášho syna?

Je to ako s každým iným hercom. Je jedno odkiaľ je, kto je – dôležité je, čo vie. A Richard svoj talent mal po kom podediť. Mám rád jeho detskú profesionalitu.

Ako vnímate postavu manipulujúcej učiteľky. Z čoho podľa vášho názoru jej správanie pramení?

Z moci, ktorú si uvedomuje, že má, a zo strachu, ktorý majú všetci okolo nej.

Stretli ste niekedy osobne s podobným správaním v takej miere, v akej je zobrazené vo filme?

Drazdechová nie je osobou z minulého storočia či minulého režimu. Je predstaviteľkou všetkých ľudí, ktorí zneužívajú svoje postavenie a zneužívajú našu slovanskú povahu a ochotu nechať sa ovládať.

Na čom aktuálne pracujete? Aké sú vaše plány do najbližšej budúcnosti, popri aktivitách spojených s premiérou filmu *Učiteľka*?

V súčasnosti dokončujeme s Martinom Žiaranom minisériu *Spravedlnosť* pre Českú televíziu. Potom v lete to bude dokončenie historického seriálu *Četníci z Luhačovic* a tento rok by sme podľa predpokladov mali dokončiť celovečerný film *Čiara* o živote na ukrajinsko-slovenskej hranici. Takže pre tento rok je toho naozaj dosť.

Csongor Kassai - Marek Kučera, otec Danky: profil a rozhovor

Csongor Kassai (*1972) je známy slovenský divadelný, filmový aj muzikálový herec. Po maturite na elektrotechnickej priemyslovke v Košiciach nastúpil do košického divadla Thália a po skončení štúdia na VŠMU v Bratislave v roku 1997 sa stal členom Radošinského naiivného divadla. Už počas štúdií dostal angažmán v Činohre SND v Shakespearových hrách *Sen noci svätajánskej* a *Ako sa vám páči*, či v detskej inscenácii *Jazmínko v krajine klamárov*. Účinkuje aj na scénach divadla Aréna, Novej scény v Bratislave, Divadla Andreja Bagara v Nitre, a ďalších.

Do povedomia filmových divákov sa dostal úlohou židovského mladíka Davida Wienera vo filme Jana Hřebejka *Musíme si pomáhať* (2000), ktorý sa prepracoval až na nomináciu na cenu Americkéj filmovej akadémie Oscar za najlepší cudzojazyčný film. Zahral si tiež postavu Lucifera v česko-slovenskej rozprávke *Čert vie prečo* (r. David Vávra, 2003), účinkoval vo filmoch Martina Šulíka *Krajinka* (2000) a *Snečný štát* (2005), Juraja Nvotu *Kruté radosti* (r. Juraj Nvota, 2002) a *Muzika* (2007), či v poslednom období vo filmoch *Wilsonov* (r. Tomáš Mašín, 2015) a *Sedem zhavranelých bratov* (r. Alice Nellis). Stvárnil tiež viaceré výrazné postavy v televíznych filmoch a seriáloch.

Vo filme *Učiteľka* hráte otca Danky Kučerovej, dievčaťa, ktoré učiteľka Drazdechová šikanuje zo všetkých najviac. Ako sa vám hrala postava jej otca, ktorý je síce vystavený veľkému tlaku, ale ako jednému z mála rodičov mu skutočne ide o spravodlivosť?

Nerozdeľujem herecké ponuky podľa psychického stavu daného charakteru. Skôr ma zaujíma, čím môžem tú postavu obohatiť ja osobne. Samozrejme, ak je postava všeobecne povedané „dobře napísaná“, už od začiatku herca inšpiruje.

Myslíte si, že vzhľadom na dobu, v ktorej sa príbeh odohráva, urobili rodičia všetko, čo mohli?

Myslieť si to môžem, no takú situáciu som ešte nezažil. Keď chránite svoje dieťa, pravdepodobne všetko ostatné odsuniete na vedľajšiu koľaj.

Ide už o vašu druhú spoluprácu s Janom Hřebejkom, hrali ste v jeho filme *Musíme si pomáhať*, ktorý bol nominovaný na Oscara. Je podľa vás Hřebejkova réžia v niečom špecifická?

Honza sa vyznačuje tým, že dáva priestor pre improvizáciu, má rád „nedokonalé“ herectvo. Pre mňa jeho špecialitu v réžii presne vystihuje výrok: „*Prosím vás, hlavne nepodlehnete nutkaniu hrať!*“.

Ako sa vám spolupracovalo s detskými hercami, ktorí vo svojich rolách pôsobia veľmi autenticky, ako napríklad vaša filmová dcéra?

V otázke sa vlastne skrýva aj odpoveď. Keďže pôsobí autenticky, pre profesionálneho herca je to rovnocenný partner. Nič viac nepotrebujete!

Máte osobnú skúsenosť so šikanovaním v nejakej fáze svojho života? V čom vidíte aktuálnosť príbehu *Učiteľky* dnes (či už vzhľadom na tému manipulácie, korupcie, či pokrivených medzilidských vzťahov)? Áno, zažil som to. S odstupom času som zistil, že nič lepšie - čo sa týka mojej profesie - sa mi nemohlo stať. Témy, ktoré ste vymenovali boli, sú a budú. Od chvíle, keď človek prvýkrát zdvihol zbraň a zaútočil na svojho protivníka.

Na čom aktuálne pracujete? Aké sú vaše plány do najbližšej budúcnosti?

V júni robia moji študenti na DAMU na Katedre alternatívneho a loutkového divadla skúšky z herectva. Popritom cestujem po Slovensku s rôznymi predstaveniami, koncom júla sa vrhneme na Letné shakespearovské slávnosti, a zároveň začnem skúšať s bratmi Bubeníčkovcami projekt *Orfeus* v réžii dvojice SKUTR.

Producenti

Spoločnosť **PubRes** vyvíja, produkuje a spolupracuje na distribúcii filmových projektov od roku 2007. Ako minoritný koproducent realizovala celovečerné hrané filmy *Občiansky preukaz* (r. Ondřej Trojan, 2010), *Ako nikdy* (r. Zdeněk Tyc, 2013) a *Miesta* (r. Radim Špaček, 2014), a bábkový film *Smrteľné historky* (2016, r. Jan Bubeníček). Spolupracovala tiež so spoločnosťou Bionaut na výrobe televízneho seriálu *Doktor Martin* (r. Petr Zahrádka, koprodukcia ČT a RTVS, 2015).

Ako producentky sú Zuzana Mistríková a Ľubica Orechovská za PubRes podpísané pod krátkym hraným filmom *Tanec tigra* (r. Martin Repka, SR/India/Rakúsko, 2013), celovečerným dokumentárnym filmom *vlna vs. breh* (r. Martin Štrba, SR/ČR 2014), televíznym dokumentom o hereckej osobnosti Ivana Mistríka *Herec* (r. Peter Kerekes, SR 2015) a celovečernými hranými filmami *Wilsonov* (r. Tomáš Mašín, SR/ČR 2015) a *Učiteľka* (r. Jan Hřebejk, SR/ČR 2016).

PubRes aktuálne produkuje dokument Terezy Nvotovej *Mečiar*, koprodukuje 3D animovaný rodinný film *Lichožrúti* (r. Galina Miklínová), ako aj nový pripravovaný film Jana Švankmajera, čiernu komédiu *Hmyz*.

Produkčná spoločnosť **Offside Men** bola založená v roku 2011 ako spoločná platforma režiséra, scenáristu a producenta Jana Prušinovského a spoločnosti Evolutions Films. Zameraná je na vývoj, produkciu a distribúciu vlastnej tvorby, pre kiná aj pre televízne obrazovky. Offside Men vychádza zo zázemia a skúseností svojej „materskej“ spoločnosti Evolutions Films.

V roku 2012 vyrobila úspešný 12-dielny seriál *Čtvrtá hvězda* a v roku 2015 celovečerný film Jana Prušinovského *Kobry a užovky*, ktorý bol ocenený na MFF Karlove Vary cenou za najlepší hlavný mužský herecký výkon (Kryštof Hádek) ako aj šiestimi cenami Český lev 2015 vrátane ocenenia za najlepší film. V súčasnosti dokončila výrobu koprodukčného filmu *Učiteľka* režiséra Jana Hřebejka a vyrába nový 6-dielny seriál *Trpaslík*, v réžii Jana Prušinovského.

KONTAKTY:

Webstránka filmu: <http://www.pubres.sk/ucitelka>

Trailer filmu dostupný na: <https://www.youtube.com/watch?v=34FKXCQuyRw>

Všetky obrazové, video a textové podklady v plnom rozlíšení nájdete na ftp serveri spol. Forum Film:

link: <ftp://ftp2.forumfilm.sk>

meno: ffprs

heslo: zh1kl6p

Producenti:

Rozhlas a televízia Slovenska / www.rtvs.sk; **PubRes** / www.pubres.sk

Offside Men / www.offsidemen.cz; **Česká televize** / www.ceskatelevize.cz

Kontakt pre médiá:

Ľubica Orechovská

Tel: +421 (0) 905 639 429; Email: lubica@kinematograf.sk

Distribútor, kontakt pre kiná:

Forum Film Slovakia

Tel: 02 49 113 116; Email: j.studena@forumfilm.sk

PRODUCENTI FILMU, PARTNERI, MEDIÁLNI PARTNERI, DISTRIBUTÉR:

PRODUCENTI

PubRes

OFFSIDE MEN

S FINANČNOU PODPOROU

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

avf AUDIO
VIZUÁLNY
FOND

státní
fond
kinematografie

DISTRIBÚTOR

MEDIÁLNI PARTNERI

:RÁDIO_FM

Telkáč.sk

PARTNER PREMIÉRY

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

© *PubRes, Offside Men*

(Všetky uvedené informácie, vrátane doslovných citácií, sú na voľné použitie.)